

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

VOLUME 17 NUMBER 18

MAY 9, 1986

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

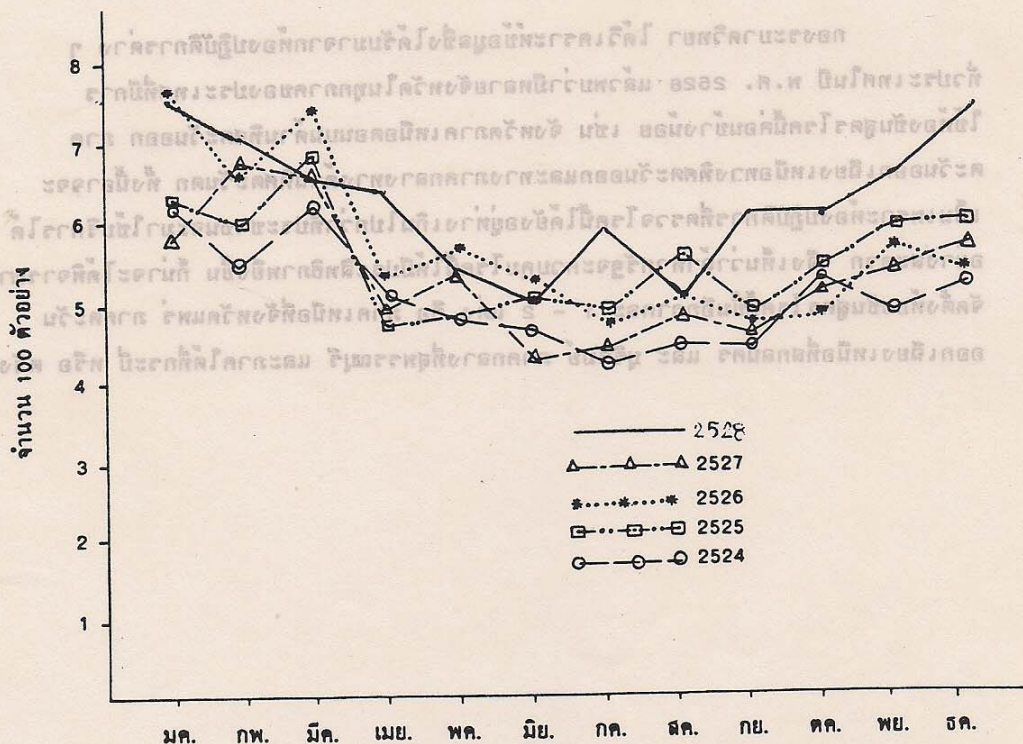
โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย 209

รายงานกรมโรค-กุมภาพันธ์ 2529 217

สถานการณ์โรค 218

โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย

ภาพที่ 1 จำนวนหัวสุนัขที่ตรวจพบว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้าทั่วประเทศ จำแนกเป็นรายเดือน พ.ศ. 2524 - 2528

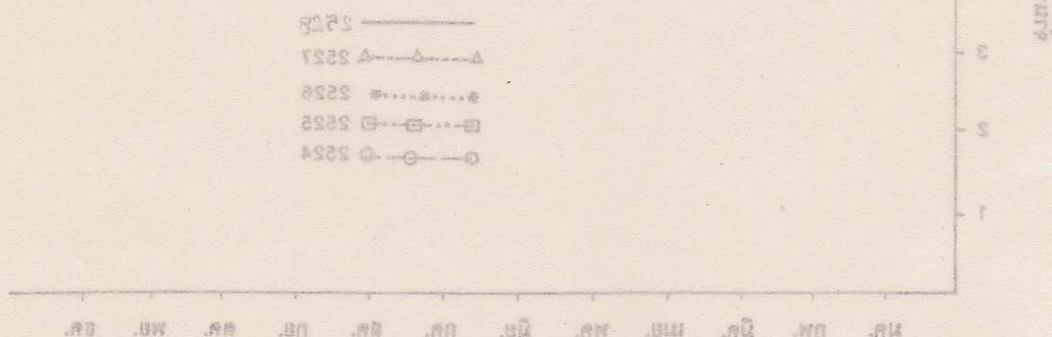
ที่มา : กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

โรคพิษสุนัขบ้ายังเป็นปัญหาสำคัญทางสาธารณสุขโรคหนึ่งของประเทศไทย มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคนี้เฉลี่ยปีละประมาณ 300 คน และมีผู้ถูกสัตว์ที่เป็นบ้าหรือสงสัยว่าเป็นบ้ากัดหรือรับเชื้อโดยวิธีอื่นแล้ว ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน (Post-exposure Treatment) ปีละประมาณเกือบ 100,000 คน

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าสุนัขเป็นตัวพาหะสำคัญของโรคนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมาพบว่าการตรวจพบเชื้อในสุนัขปีละ 6,000 - 7,000 ตัว หรือประมาณ 96 % ของจำนวนที่พบในสัตว์ทุกชนิดเป็นที่น่าสนใจเกิดว่าปี พ.ศ. 2528 จำนวนที่ตรวจพบเชื้อในสุนัขสูงถึง 7,491 ตัว ที่ตรวจพบเชื้อรองลงมาคือ แมว มีประมาณ 3.5 - 4 % ในสัตว์อื่นพบบ้างแต่มีปัญหาน้อย ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ปัจจุบันมีห้องปฏิบัติการที่รับตรวจชันสูตรโรคพิษสุนัขบ้าได้รวม 19 แห่ง สังกัดอยู่ในรายงานของกระทรวงสาธารณสุข 11 แห่ง กรมปศุสัตว์ 4 แห่ง มหาวิทยาลัย 3 แห่ง และกองวิทยาศาสตร์สภากาชาดไทย (สถานเสาวภา) อีก 1 แห่ง ดังภาพที่ 1 การกระจายของห้องปฏิบัติการนั้น ถือว่ายังไม่ดีนัก กล่าวคือ อยู่ในกรุงเทพมหานครถึง 4 แห่ง ในต่างจังหวัดที่มีจังหวัดละ 2 แห่ง คือ ลำปาง และขอนแก่น

กองระบาดวิทยา ได้วิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้รับมาจากห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2528 แล้วพบว่ามีหลายจังหวัดในทุกภาคของประเทศไทยที่มีการใช้ห้องชันสูตรโรคนี้ค่อนข้างน้อย เช่น จังหวัดภาคเหนือตอนบนด้านทิศตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางทิศตะวันออกและทางภาคกลางทางด้านทิศตะวันตก ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะห้องปฏิบัติการที่ตรวจโรคนี้ได้ยังอยู่ห่างไกลไปกว่าที่ประชาชนจะมารับบริการได้ อย่างสะดวก จึงเห็นว่าถ้าหากรัฐจะควบคุมโรคนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก็น่าจะได้พิจารณา จัดตั้งห้องชันสูตรโรคนี้ขึ้นอีกภาคละ 1 - 2 แห่ง คือ ภาคเหนือที่จังหวัดแพร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สกลนคร และ บุรีรัมย์ ภาคกลางที่สุพรรณบุรี และภาคใต้ที่กระบี่ หรือ ตรัง

กองโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ร. 17/ก

ตารางที่ 1 จำนวนการตรวจพบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จากห้องปฏิบัติการทั่วประเทศ

ปี พ.ศ. 2523 - 2528

ชนิดสัตว์	จำนวนพบเชื้อในปี พ.ศ.						หมายเหตุ (อื่น ๆ)
	2523	2524	2525	2526	2527	2528	
สุนัข	5920	5935	6417	6926	6238	7491	ปี 2523
แมว	265	229	216	260	212	338	แมวตัว 1,
โค	8	10	16	20	14	23	ท่าน 1
กระบือ	3	4	1	0	5	2	ปี 2524
สุกร	2	7	8	18	19	14	สุนัขจิ้งจอก 1,
ม้า	0	0	2	1	2	0	สไลด์เพื่อการตรวจซ้ำ 1
ลิง	3	0	1	1	5	6	ปี 2525
ชะนี	4	2	2	3	3	3	ค่าง 1, สไลด์เพื่อการ
กระรอก	2	1	0	2	0	1	ตรวจซ้ำ 1, ไม่ระบุ 1
กระแต	0	0	0	1	0	1	ปี 2526
พังพอน	0	0	1	1	0	0	กวาง 1, อีเห็น 1, เป็ด 1
หนู	3	3	1	3	0	0	ปี 2527
ค่างคาว	1	0	1	0	0	0	นาก 1, สไลด์เพื่อการ
ชะมด	0	1	2	1*	0	2	ตรวจซ้ำ 1
หมี	1	0	1	0	3	0	*ชะมอด
เสือ	0	0	0	1*	0	0	*เสือปลา
อื่น ๆ	2	2	3	3	2	3	ปี 2528
							แพะ 1, กระต่าย 1
							สุนัขจิ้งจอก 1

ที่มา : กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

ภาพที่ 2

ห้องชั้นสูตรโรคพิษสุนัขบ้าที่มีในประเทศไทย

